

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Vékony Miklós (4700 Mátészalka, Kossuth Lajos u. 47.) ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek - a Dr. Helmeczy László (1054 Budapest, Szemere u. 19. II/3.) ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2006. szeptember 19. napján kelt 18.P.22.031/2005/24. számú ítélete ellen, az alperes által 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel és a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IX.21.331/2007/6. sorszámú végzésével nem érintett részét nem érinti, a hatályon kívül helyezés folytán az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának az összegét 1.346.340 (azaz egymillió-háromszáznegyvenhatezer-háromszáznegyven) Ft-ra és ennek 2004. július 1-től december 31-éig járó évi 11%-os, 2005. január 1-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára leszállítja.

A felperes javára megítélt elsőfokú részperköltség összegét 70.000 (azaz hetvenezer) Ft-ra leszállítja.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 184.200 (azaz száznyolcvannégyezer-kettőszáz) Ft kereseti illetékből az alperes 92.100 (azaz kilencvenkettőezer-egyszáz) Ft-ot köteles az államnak - külön felhívásra - megfizetni. Az ezt meghaladó 92.100 (azaz kilencvenkettőezer-egyszáz) Ft kereseti illetéket az állam viseli.

A fellebbezési és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 184.200 (azaz száznyolcvannégyezer-kettőszáz) Ft fellebbezési illetékből az alperes 92.100 (azaz kilencvenkettőezer-egyszáz) Ft-ot köteles az államnak megfizetni, az ezt meghaladó fellebbezési illetéket a felperes költségmentessége folytán az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az alperest ítéletében 3.096.276 Ft, ennek kamatai, 185.778 Ft perköltség 192.206 Ft le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte, továbbá kötelezte a Pest Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala részére 3.486 Ft perköltség megfizetésére is.

A Fővárosi Ítéltábla a 3.Pf.20.390/2007/4. sorszámú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperest terhelő marasztalás összegét 1.723.271 Ft-ra és annak kamatára leszállította, 634.456 Ft és járulékai tekintetében a pert megszüntette.

A Fővárosi Ítéltábla a korábban meghozott és a fentebb hivatkozott ítéletében megállapította az előzményi perben hozott jogerős ítélettel egyezően, hogy a felperes a személygépkocsi tulajdonjogát 1996. április 16. után, de 1999. június 9. napját megelőzően létrejött adásvételi szerződéssel megszerezte. A tulajdonjog fenntartásában a felek nem állapodtak meg, ezért a szerződés megkötése és a gépkocsi birtokbaadása következtében a tulajdonjog a felperesre átszállt. Ettől kezdve illeték meg a tulajdonjogból eredő részjogosítványok, így közöttük a rendelkezési jog is, ezért a felperesnek a *L Kft*-vel kötött *opciós szerződése* érvényes. Az alperes pedig a jármű forgalmi engedélyéből tudomást szerzett arról, hogy azt *opciós jog* terheli, valamint hogy elidegenítési és terhelési tilalom alatt áll. Ezt a tényt kétséget kizáróan igazolja az alperesnek az 1999. szeptember 13-án a *L Rt*-hez írt levele, ebből pedig számára is nyilvánvalóvá válhatott, hogy a gépkocsi tulajdonjoga őt semmiképpen sem illetheti meg. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla ítéletében megállapította azt is, hogy az alperes házastársának az az eljárása, hogy igazgatási úton próbálta elintézni, hogy a gépkocsi forgalmi engedélyébe, annak ellenére, hogy a fenti terhelési és elidegenítési tilalom be van jegyezve, az alperes tulajdonjoga visszajegyzésre kerüljön, rosszhiszeműnek tekinthető. Azzal a magatartásával pedig, hogy ennek ellenére a gépkocsit sem a felperes felhívására, sem pedig az ellene folyamatban volt és a *L Kft*. által indított per időszaka alatt nem adta ki, jogellenes magatartást valósított meg. Ekkor ugyanis már nyilvánvalóvá vált az alperes számára, hogy a gépkocsi tulajdonjoga nem őt illeti, a vele szemben indított perből pedig legkésőbb a fizetési meghagyás kézhezvételekor, 2000. május 4. napján tudomással kellett lennie arról is, hogy a gépkocsi tulajdonjoga az ellene pert indító *L B. Kft*-t illeti. Mivel pedig a gépkocsit felhívásra nem adta ki, ezzel a felperesnek kárt okozott, mert az a hitelfedezetül szolgáló gépkocsit a hitelt nyújtó pénzügyintézetnek nem tudta a vételi jog gyakorlásakor visszaadni, és ezáltal nem tudta a felvett hitelt teljesíteni. Amennyiben az alperes akkor amikor a *L. Kft*. ellene pert indított, vagy legkésőbb akkor, amikor a felperes a gépkocsi kiadására felhívta, a gépjárművet akár a felperesnek, akár a *L. Kft*-nek visszaadja, ezáltal a felperes a pénzügyintézet felé teljesíteni tudott volna.

A másodfokú bíróság azonban a fentebb hivatkozott ítéletében a bekövetkezett kárért a felperes felelősségét is megállapíthatónak találta. Az általa kötött opciós szerződés, valamint a gépjármű forgalmi engedélyébe bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom alapján ugyanis a felperesnek is tudnia kellett, hogy a gépkocsival nem rendelkezhet a hitelt folyósító intézet hozzájárulása nélkül. Így az alperesnek sem adhatta volna ki, 1999. szeptember 8. napján a gépjárművet, és különösen nem tehetett volna olyan nyilatkozatot, amelyet az alperes kérésére 1999. december 4. napján kiadott, és amelyben hozzájárult, hogy az eredeti tulajdonos kerüljön a gépkocsi nyilvántartásba bejegyzésre, és hozzájárult ahhoz, hogy nevezett a gépjárművet szabadon értékesítse. A kölcsönszerződés fennállása alatt rendelkezési jogosultsága a gépjármű felett csak a hitelt folyósító intézet hozzájárulásával lehetett, a fenti nyilatkozatával pedig a gépkocsi tulajdonjogáról kívánt rendelkezni.

Bár ezen nyilatkozata érvénytelen, hisz ahhoz a pénzüintézet nem járult hozzá, azon magatartása azonban, hogy az alperesnek a gépjárművet a birtokába adta, és ezáltal megakadályozta azt, hogy a pénzüintézet *opciós joga* gyakorlásával a gépjárművet birtokba vegye, maga is hozzájárult ahhoz, hogy a keresetlevélben megjelölt kára keletkezzék. A másodfokú bíróság 70-30%-ban állapította meg a kárért való felelősség mértékét az alperesre terhesebben. Az összecszerűség körében elfogadta teljes egészében az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az utolsó tárgyaláson a felperes maga adta elő, hogy 2006. szeptember 18-áig 2.461.816 Ft-ot fizetett ki, és a még fennálló tartozása 634.456 Ft. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja az volt, hogy a felperes bekövetkezett kára, az általa már kifizetett összeg, azaz a tartozás, amelyet még nem fizetett meg, kárként nem jelentkezhet, e vonatkozásban a keresete időelőtti. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a ténylegesen bekövetkezett kárát az alperesre terhesebben 70-30%-ban megosztotta, és ennek alapján az alperest marasztalását 1.723.271 Ft-ra és kamataira leszállította, a még fennálló tartozás tekintetében pedig a pert a Pp. 157.§ a) pontja alapján megszüntette.

Ezen jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján Pfv.IX.21.311/2007/6. sorszámú végzésével a Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.309/2007/4. számú ítéletét a felülvizsgálattal érintett részében - a teljes perköltségre kiterjedően - hatályon kívül helyezte és ebben a keretben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja. A felek másodfokú perköltségét 51.700-51.700 Ft Ft-ban, az alperes által le nem rótt felülvizsgálati eljárás illetékét 103.400 Ft-ban állapította meg.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a követelés jogalapja tekintetében alaptalannak találta, ugyanakkor az összecszerűség vonatkozásában megalapozottnak ítélte. A felülvizsgálati határozatában a Legfelsőbb Bíróság álláspontja az volt, hogy az eljáró bíróságok részéről annak megállapítása, hogy az

alperes jogellenes, felróható magatartást tanúsított, jogsértés nélkül történt. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében beismerte, hogy tudomása volt arról, hogy a felperes pénzügyi hitel igénybevételével vásárolja meg a perbeli gépkocsit, továbbá a szeptember 8. napján történt birtokbaadáskor tudomást szerzett az *opciós jog*, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom fennállásáról. Mindezek ismeretét igazolja az alperesnek a *L. B. Kft.*-hez 1999. szeptember 13-án írt levele is. A Legfelsőbb Bíróság azonban nem látta bizonyítva, hogy az alperes a felperes 2000. február 28-án, illetőleg április 26-án keltezett leveleiből tudomást szerzett volna a gépkocsi kiadására vonatkozó kötelezettségéről, mivel e levelek nem tartalmazták, hogy az *opciós jog* gyakorlása miatt kellene a felperesnek a gépkocsit kiszolgáltatnia. A felperes a gépkocsi birtokát az alperesnek átengedte, az alperes ezért a Ptk.193.§ (1) bekezdésére figyelemmel mindaddig jogosult volt a gépkocsit birtokban tartani, amíg a *L. B. Kft.* nem jelezte, hogy a vételi jog gyakorlása folytán jogosulttá vált a birtoklásra, azaz amíg az általa kibocsátani kért fizetési meghagyást kézhez nem vette. Erre az alperes előadása szerint 2000. áprilisában, a korábbi perben hozott ítélet szerint 2000. május 4. napján került sor. A jelen perben erre pontos adat nem található.

Nem fogadta el a Legfelsőbb Bíróság az alperes arra történő hivatkozását, hogy a saját vételár követelésének fedezeteként jogosult volt a gépjármű további birtoklására. A felperessel kötött adásvételi szerződésben biztosítékokat nem kötöttek ki, utólag egyoldalúan kézizálogot az eladott vagyontárgyon az alperes nem alapíthatott. Amennyiben a felperessel utóbb a kézizálogjog alapításában közösen megállapodtak volna, az alperes által is tudott elidegenítési, terhelési tilalom alapján az semmis, mert ahhoz jogosult - a *L.Rt.* - nem járult hozzá. Az alperes tehát azzal, hogy nem adta ki a gépjárművet az arra jogosultnak, jogellenes, felróható magatartást tanúsított. Amennyiben e magatartásával összefüggésben a felperesnek kára keletkezett, úgy köteles azt megtéríteni.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja azonban az volt, hogy a kárösszegezés tekintetében a másodfokú bíróság ítélete indokolást nem tartalmazott. Téves az a jogi álláspont, miszerint a kár összege a felperes által teljesített kölcsöntartozás, tőke, kamat és a felmerült költségek együttes összege. A felperes kölcsönt vett fel, amelyet meghatározott idő alatt és részletekben kamatokkal együtt kellett visszafizetnie. A tartozása a hitelintézet felé e szerződés alapján keletkezett, nem pedig az alperes felróható következtében. Nem vitás, hogy a tőkét 1.040.000 Ft-ot felvette, amit a kölcsönszerződés szerint vissza kellett adnia a hitelezőnek. Így a kölcsöntőke visszafizetésével a saját vagyonában nem állt elő olyan vagyonszökkenés, amelyet a Ptk.355.§ (4) bekezdése szerinti kártérítés címén igényelhetne. Az ügyleti és késedelmi kamatokat, valamint a költségeket azonban a felperesnek a saját vagyona terhére kellett kiegyenlítenie, ezért nem volt közömbös, hogy a kölcsöntőke mely időpontban kerül visszafizetésre. A perben nem lehetett megállapítani, hogy mennyi volt az *opciós szerződésben* kikötött vételár, amely a megállapodás lényeges feltétele, a Ptk.375.§ (1) bekezdése szerint, mert a szerződés e perben nem került becsatolásra, így nem lehetett megállapítani, hogy az a hitelező követeléséből, milyen összegű kamat, illetőleg tőke fedezetét

biztosította volna, illetőleg, hogy a kölcsönkövetelésből a vételártartozás beszámításával milyen összeg szűnt volna meg. Amennyiben az opciós vételártartozásnak a kölcsönkövetelésbe való beszámításával a tőke, vagy annak egy része visszafizetésre kerül, felperest kár amiatt érte, hogy továbbra is fizetnie kellett a kamatokat és olyan költségei merülhettek fel, amelyek a gépkocsi időben történő kiadása esetén nem álltak volna elő.

A Legfelsőbb Bíróság kifejtette azt is, hogy a felvett kölcsönrel az adós vagyona időlegesen megnövekedik, annak pedig nincs jelentősége, hogy a kölcsön visszafizetése az adós mely vagyontárgyának a felhasználásával történik. Jelenleg a kölcsön visszafizetése a felperes ingatlanából, illetve jövedelméből történik, viszont a gépjármű továbbra is az ő tulajdonában marad. Abból a végrehajtás útján vételártartozása került kiegyenlítésre. A felvett kölcsön későbbi időpontban történő visszafizetése miatt a kölcsön összegének megfelelő kár a felperest nem érte, de a fedezet jogellenes elvonása miatt megnövekedtek a kamatterhei és egyéb költségei is keletkeztek, az ebben jelentkező kár összegszerűségének a meghatározása azonban további bizonyítás felvételét teszi szükségessé. Erre tekintettel helyezte a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül a Fővárosi Ítéltábla fentebb hivatkozott ítéletét és ebben a keretben a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Vagyis a Legfelsőbb Bíróság iránymutató döntése szerint, az alperes jogellenes fedezetelvonása a kártérítési felelőssége megalapozza, és annak összegét azok a többletköltségek (kamatt és egyéb eljárási költségek) teszik ki, amelyek a jogellenes fedezetelvonás miatt következtek be. A Legfelsőbb Bíróság ennek tisztázása utasított az eljárás másodfokú bíróságát.

A Legfelsőbb Bíróság most idézett iránymutató határozata alapján a Fővárosi Ítéltábla a korábbi ítéletében megállapított tényállást annyival egészíti ki, hogy a felperes a perbeli gépjármű megvásárlásához a L. L. Rt-vel kötött kölcsönszerződése alapján 1.040.000 Ft kölcsönt vett fel, 60 hónapi futamidőre, 27,74%-os THM mellett. Ily módon az összes törlesztő részlet 1.752.360 Ft volt, amelyet a felperesnek e kölcsönszerződés alapján a hitelt folyósító szervezet felé teljesíteni kellett volna, és erre kellő fedezetet nyújtott az opciós joggal terhelt gépkocsi, ha e jogaival a hitelező kellő időben élhetett volna.

Tény és nem vitatott, hogy a felperes a kölcsönszerződésben előírtak szerint azonban a kölcsön egyes részleteit teljes egészében nem fizette meg, abból 2000. május 4. napjáig a beszerzett szakértői véleményből megállapíthatóan 48.550 Ft-ot teljesített (16. sorszámú szakértői vélemény 8. oldal).

Ugyanakkor az A. F. zRt. közlése szerint 2006. szeptember 18. napjáig a felperes 2.461.816 Ft-ot, ezt követően a 2008. január 3. napján kelt okirat szerint további 746.122 Ft-ot fizetett meg, amiből azonban 45.234 Ft a túlfizetés. Vagyis az A. F. zRt. részére a felperes, tartozásának teljes kiegyenlítésére 2.461.816 Ft + 746.122 Ft - 45.234 Ft = 3.162.704 Ft-ot teljesített (Pf.4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv.)

Az alperes a felperes ezen teljesítését vitássá nem is tette. Ebből pedig az is megállapítható, hogy a kölcsönszerződés szerződésszerű vagy az *opciós joggal* kellő időben érvényesített teljesítése esetén kifizetendő 1.752.360 Ft és a tényleges kifizetést 3.162.704 Ft teljesítést figyelembe véve, a felperes 1.410.344 Ft-tal fizetett többet, mint amelyet a kölcsönszerződés alapján fizetnie kellett volna. Ennek oda pedig az volt, hogy a felperes a gépjárművet a *L. L. B. Kft*-nek visszaadni nem tudta, annak opciós joga gyakorlásakor, mert az alperes azt jogosulatlanul tartotta magánál, így a hitelt folyósító szervezet a kölcsön összegét továbbra is a felperestől követelte. Ugyanakkor nem vitás az sem, hogy a felperes addig az ideig is, amíg a *L. Kft*. a gépjárművet az alperestől vissza nem követelte (2000. május 4.) az egyes részletekkel késedelembe esett, és ebből adódóan a hitelfolyósító szervezetnek költsége és kamatigénye keletkezett. Ezen költség és kamat pedig nyilvánvalóan a felperest terheli, ez az ő magatartására vezethető vissza. Ez a költség a szakértői véleményből megállapíthatóan 64.005 Ft, amelyből 38.688 Ft a casco biztosítás költsége, 1.000 Ft a levelezési költség, még a késedelmi kamat 24.317 Ft. Ezért ezt az összeget a felperesnek viselnie kell, ez kárként nála nem jelentkezhethet.

Ezért a másodfokú bíróság az egyébként többletköltségként, vagyis kárként a felperesnél jelentkező 1.410.344 Ft-ot, ezzel az összeggel csökkentette, és ennek alapján az alperes marasztalásának az összegét 1.346.339 Ft-ban állapította meg. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Legfelsőbb Bíróság 6. sorszámú végzésével nem érintett részében nem érintette, a hatályon kívül helyezés folytán pedig az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának az összegét erre az összegre, valamint ezen összeg után 2004. július 1. napjától járó késedelmi kamataira leszállította. Ezzel összefüggésben pedig a felperes javára megítélt elsőfokú részperköltség összegét 70.000 Ft-ra leszállította, a felperes költségmentessége folytán le nem rótt 184.200 Ft kereseti illetékből pedig az alperest 92.100 Ft megfizetésére kötelezte, az ezt meghaladó 92.100 Ft kereseti illetéket pedig az állam viseli.

Mivel a felperes keresete mintegy 50%-ban volt megalapozott és 50%-ban alaptalan, ezért a másodfokú bíróság akként rendelkezett a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján, hogy a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik. Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 184.200 Ft fellebbezési illetékből az alperes köteles 92.100 Ft-ot az államnak megfizetni, az ezt meghaladó fellebbezési illetéket pedig a felperes költségmentessége folytán az állam viseli.

Budapest, 2008. december 3.

. Kovács Lászlós.k
a tanács elnöke

Ráczné dr. Gohér Angyalka s.k.
előadó bíró

Dr. Pestovics Ilona s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő